KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 14. juli 1998

om statsstøtte til linseavlerne i nomos Lefkáda

(meddelt under nummer K(1998) 2367)

(Kun den græske udgave er autentisk)

(1999/100/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til Rådets forordning (EØF) nr. 827/68 af 28. juni 1968 om en fælles markedsordning for visse varer, der er anført i bilag II til traktaten [1], senest ændret ved forordning (EF) nr. 195/96 [2], særlig artikel 5,

efter i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, første afsnit, at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger [3], og

ud fra følgende betragtninger:

I

1) Ved brev af 19. november 1996, indgået den 22. november 1996, underrettede Grækenlands Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union Kommissionen om ovennævnte foranstaltning i overensstemmelse med traktatens artikel 93, stk. 3.

   Ved brev af 7. marts 1997, indgået den 10. marts 1997, meddelte Grækenlands Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union Kommissionen de supplerende oplysninger, som Kommissionen havde anmodet om ved brev af 21. januar 1997. I sidstnævnte meddelelse anførte de græske myndigheder, at udkastet til den fælles ministerielle bekendtgørelse allerede var vedtaget i Grækenland. De forsikrede dog, at støtten endnu ikke var blevet anvendt.

2) Tørken i 1996 skadede landmændenes økonomiske situation i nomos Lefkáda (De Ioniske Øer) meget. Disse landmænd er for de flestes vedkommende etableret i bjergområder, og en stor del af deres indkomst stammer fra linseavl. Den pågældende statsstøtte går ud på et finansielt tilskud til de linseavlere i nomos Lefkáda, hvis udbytte faldt med mindst 50 % på grund af tørken i 1996, for at kompensere deres indkomsttab i det nævnte år.

   Statsstøtten til de ramte landmænd andrager 30 % af avlens bruttoværdi, dog højst 500 000 DRA/ha. De græske myndigheder beregnede støttebeløbet som følger:

   — med hensyn til linseavlens størrelse lægges det gennemsnitlige udbytte i de fire foregående år på 680 kg/ha til grund

   — avlerne opnår priser på mellem 1 500 og 2 000 DRA/kg. Ved beregningen af støtten blev sidstnævnte beløb (2 000 DRA/kg) anvendt

   — avlens bruttoværdi andrager 680 kg/ha × 2 000 DRA/g; dvs. 1 360 000 DRA/ha

   — den maksimale støtte svarende til 30 % af avlens bruttoværdi andrager 30 % af 1 360 000 DRA/ha = 408 000 DRA/ha.

   De græske myndigheder anslog antallet af støtteberettigede til 120 personer, og den græske stat afsatte 40 mio. DRA til denne foranstaltning.

II

1. Ved brev SG(97) D/4136 af 30. maj 1997 underrettede Kommissionen de græske myndigheder om sin beslutning om at indlede proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, med hensyn til den meddelte foranstaltning.

2. I dette brev meddelte Kommissionen de græske myndigheder, at den nævnte foranstaltning ikke kunne nyde godt af undtagelsen i traktatens artikel 92, stk. 2, litra b), og at den derfor måtte betragtes som uforenelig med fællesmarkedet.

[1] EFT L 151 af 30. 6. 1968, s. 16.
[2] EFT L 26 af 2. 2. 1996, s. 13.
[3] EFT C 225 af 24. 7. 1997, s. 19.

Efter Kommissionens mening opfylder den nævnte støtte betingelserne for anvendelse af Kommissionens praksis med hensyn til kompensation for skader, der forårsages af naturkatastrofer eller andre usædvanlige begivenheder ([1]). Kommissionen er af den opfattelse, at uvejr såsom frost, hagl, rimfrost, regn eller tørke kun kan anses for naturkatastrofer efter traktatens artikel 92, stk. 2, litra b), hvis skaderne når et vist omfang for hver enkelt støttemodtagers vedkommende. For det årlige udbytte er procentsatsen 30 % produktionstab i forhold til et normalt tidsrum (i princippet gennemsnittet af de tre år forud for uvejret) og 20 % i ugunstigt stillede områder efter artikel 21, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 950/97. I sådanne tilfælde kan skaderne højst godtgøres med 100 %.

I det foreliggende tilfælde ydes der således kun kompensation, hvis skaderne i forhold til normal avl andrager mindst 50 %. Endvidere blev kompensationens størrelse fastsat til 30 % af avlens bruttoværdi.

Kommissionen antog dog, at linseavlens maksimale bruttoværdi på fællesskabsniveau var 881 ECU/ha ± (270 000 DRA/ha i april 1997) ([2]). Linseavlens bruttoværdi i Lefkáda andrager efter de græske myndigheders beregninger 1 360 000 DRA/ha, der ifølge omregningskursen i april 1997 udgjorde ca. det femdobbelte af avlens maksimale bruttoværdi i Fællesskabets øvrige områder.

En markedspris på 2 000 DRA/kg anså Kommissionen for usædvanlig høj for en afgrøde som linser. Markedsværdien for linser i Lefkáda ville således være ni gange højere end den EF-pris på 0,7 ECU/kg (± 215 DRA/kg), der ligger højest inden for det prisinterval, der opnås af producenterne i andre medlemsstater. Dette er af en størrelsesorden som efter Kommissionens opfattelse svækker tallets troværdighed, også selv om den pågældende sort efter de græske myndigheders oplysninger er af en særlig kvalitet, der adskiller sig fra andre linser.

Kommissionen var desuden af den opfattelse, at de græske myndigheders metode til beregning af avlens bruttoværdi fører til en overkompensation på 22,5 %, som skal lægges til den, der allerede er anført for produkternes salgspris. Kommissionen mente, at tørkeskaderne syntes at blive overkompenseret, og at den pågældende støtte ikke kunne anses for at være forenelig med artikel 92, stk. 2, litra b).

([1]) EFT L 142 af 2. 6. 1997, s. 1.
([2]) Da proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, blev indledt, var Kommissionens beregninger og konklusioner baseret på en valutakurs på 1 ECU = 305 DRA, som gjaldt i april 1997.

3. Kommissionen opfordrede den græske regering til at fremsætte sine bemærkninger inden for en bestemt frist i forbindelse med denne procedure.

Den opfordrede ved en meddelelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* de andre medlemsstater samt andre interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger.

III

1. Ved brev af 23. juni 1997 fremsatte den græske regering sine bemærkninger til ovennævnte foranstaltning.

a) Med hensyn til proceduren erklærer de græske myndigheder, at støtteforanstaltningerne ikke vil blive gennemført, før proceduren har ført til en endelig beslutning.

De græske myndigheder anfører således, at de ansvarlige ministres vedtagelse af den fælles ministerielle bekendtgørelse ikke betyder, at den automatisk træder i kraft. Ifølge nævnte myndigheder kræver beslutningsproceduren, at landbrugsministeren vedtager yderligere to bekendtgørelser om de nærmere regler for gennemførelse og betaling af støtten.

Disse tekster er ikke blevet vedtaget, og Grækenland har derfor ikke sat den anfægtede fælles ministerielle bekendtgørelse i kraft. De græske myndigheder underrettede Kommissionen om, at støtten ikke ville blive anvendt før dennes endelige beslutning i forbindelse med proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2.

b) Med hensyn til indholdet meddelte de græske myndigheder Kommissionen, at den høje kilopris beror på det forhold, at linsesorten »Enklouvi« dyrkes på så svage terrasser, at maskiner ikke kan benyttes. Alt dyrkningsarbejde inklusive tærskning efter høst må foretages ved håndkraft, hvilket forøger produktionsomkostningerne betydeligt.

De græske myndigheder anførte endvidere, at i det foreliggende tilfælde er den pris, der betales avlerne, en detailpris, da avlerne selv sælger deres »meget lille« produktion umiddelbart efter høsten. De græske myndigheder tilføjede, at produktionen er minimal (i alt 30-35 tons).

De græske myndigheder anførte endeligt, at hvis Kommissionen giver sit samtykke til den pågældende støtte, vil de i forbindelse med beslutningen om de nærmere regler for gennemførelsen af støtten beregne den på basis af den laveste pris, der betales avlerne, nemlig 1 500 DRA/kg.

2. Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra andre medlemsstater eller andre interesserede parter.

IV

Med hensyn til de græske myndigheders bemærkninger skal Kommissionen, bemærke følgende:

a) Efter traktatens artikel 93, stk. 3, sidste punktum, må den pågældende medlemsstat ikke gennemføre de påtænkte foranstaltninger, før Kommissionen har vedtaget en endelig beslutning.

»Gennemførelse« omfatter ikke bare den konkrete udbetaling af støtten til de støtteberettigede, men også anvisningen af udbetaling af støtten uden videre betingelser [1]. For at undgå denne overtrædelse henstilles det til medlemsstaterne under beslutningen på lovgivningsområdet enten at meddele foranstaltningerne på udkaststadiet eller eventuelt at indsætte en bestemmelse, ifølge hvilken det organ, der skal udbetale støtten, først foretager udbetaling, når Kommissionen har givet sit samtykke.

I det foreliggende tilfælde meddelte de græske myndigheder Kommissionen udkastet til den fælles ministerielle bekendtgørelse. Som svar på Kommissionens anmodning om supplerende oplysninger meddelte de græske myndigheder Kommissionen, at den fælles ministerielle bekendtgørelse ganske vist var vedtaget, men dog ikke bragt i anvendelse. I de oprindeligt fremsendte oplysninger blev det ikke anført, at foranstaltningen krævede nærmere regler for gennemførelsen. Under disse forhold og i betragtning af, at støtteforanstaltningen ifølge EF-retten måtte anses for gennemført, blev støtten overført til registret over ikke-anmeldt støtte.

Kommissionen mærker sig dog, at støttens gennemførelse kræver to bekendtgørelser om de nærmere regler for gennemførelse og betaling, som landbrugsministeren skal udstede, at de endnu ikke er vedtaget, og at de meddelte foranstaltninger derfor rent faktisk ikke er blevet gennemført.

b) Ved indledningen af proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, mente Kommissionen, at de græske myndigheders argumenter ikke var tilstrækkelige til at begrunde en ti gange højere handelsværdi af den pågældende afgrøde. Selv om det er rigtigt, at de særlige produktionsforhold giver disse linser en bedre kvalitet og derfor forøger deres handelsværdi, udtrykte Kommissionen stærk tvivl om værdien virkelig kunne være ti gange så høj som den normale markedspris for linser.

De græske myndigheders supplerende oplysninger har ikke ændret Kommissionens oprindelige holdning. Selv om det har indlysende følger for de pågældende bedrifters konkurrencedygtighed, er de højere produktionsomkostninger som følge af den manglende mulighed for at anvende maskiner i dyrkningsarbejdet, den meget lille produktion, og det forhold, at produktet sælges direkte til forbrugerne, ikke en tilstrækkelig begrundelse for en så meget højere handelsværdi. De græske myndigheder har ikke fremsendt og Kommissionen ikke været i stand til at opnå oplysninger, der beviser, at forbrugerne er parate til at betale en pris ti gange højere end den højeste pris, som den europæiske gennemsnitsforbruger erlægger for det samme produkt. I betragtning af den gennemsnitlige støtte (30 % af avlens bruttoværdi) ville en sådan stigning i linsernes handelsværdi resultere i udbetaling af en kompensation, der er tre gange større end det tab, der ville være blevet beregnet ved normale markedspriser.

Selv om de græske myndigheder desuden forpligter sig til at anvende en produktionsværdi svarende til en markedspris på 1 500 DRA/kg, når de fastsætter de nærmere regler for støttens gennemførelse, betyder dette ikke, at disse avlere ikke vil modtage en overdreven kompensation for deres tab. Linsernes handelsværdi ville nemlig stadig ligge seks gange højere end den maksimumspris, som andre avlere i Fællesskabet opnår. I betragtning af den gennemsnitlige støtte ville nævnte pris medføre en overdreven kompensation næsten dobbelt så stor som det tab, der ville være blevet beregnet ved normale markedspriser.

V

Ved artikel 5 i forordning (EØF) nr. 827/68 er det fastsat, at traktatens artikel 92, 93 og 94 finder anvendelse på produktion af og handel med varer, der er opregnet i bilaget til nævnte forordning.

Ifølge traktatens artikel 92, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårerne ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

EF's produktion af proteinafgrøder andrager 5,26 mio. tons [2]. Grækenlands produktion af proteinafgrøder andrager 39 300 tons. Disse produkter indgår i samhandelen mellem de øvrige medlemsstater og Grækenland. Grækenland indfører således 3 600 tons proteinafgrøder fra de øvrige medlemsstater hvert år og udfører 513 tons. Denne samhandels værdi beløber sig for Grækenlands vedkommende til 0,73 mio. ECU for udførslen og 1,54 mio. ECU for indførslen.

[1] Kommissionens skrivelse til medlemsstaterne SG(89) D/5521 af 27. april 1989.

[2] Kilde: Eurostat.

Støtten kan derfor påvirke samhandelen med proteinafgrøder mellem medlemsstaterne, da denne samhandel påvirkes, når støtteordninger begunstiger erhvervsdrivende i en medlemsstat i forhold til erhvervsdrivende i andre medlemsstater. Nævnte støtte har en direkte og øjeblikkelig virkning for de pågældende bedrifters produktionsomkostninger, og den giver dem derfor en økonomisk fordel i forhold til de bedrifter, der i Grækenland og de øvrige medlemsstater ikke har adgang til en lignende støtte. Den fordrejer derfor eller truer med at fordreje konkurrencevilkårerne.

På grund af ovenstående må den pågældende støtte anses for at være en statsstøtte, der falder ind under traktatens artikel 92, stk. 1.

VI

I traktatens artikel 92, stk. 1, er det fastsat, at støtte, der opfylder de der fastsatte kriterier, i princippet er uforenelig med fællesmarkedet.

Den pågældende støtte falder klart ikke ind under undtagelserne i artikel 92, stk. 2, litra a) (støtte af social karakter) og c) (støtteforanstaltninger i visse dele af Tyskland), og den græske regering påberåbte sig dem heller ikke.

Undtagelsen i artikel 92, stk. 2, litra b) (støtte, hvis formål er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller andre usædvanlige begivenheder) kan ikke komme i betragtning, da foranstaltningen tillader overdreven kompensation for tab forårsaget af tørke.

Med hensyn til undtagelserne i artikel 92, stk. 3, fremgår det, at målene skal være af fælleseuropæisk interesse og ikke blot i en særlig national sektors interesse. Disse undtagelser (der skal fortolkes strikt) kan kun indrømmes i de tilfælde, hvor Kommissionen kan fastslå, at støtten er nødvendig for opfyldelsen af et af de mål, der er fastsat i disse bestemmelser. Hvis en støtte uden et sådant krav om fællesskabsinteresse blev anset for at falde ind under en af disse undtagelser, ville dette betyde, at det tillades, at samhandelen mellem medlemsstaterne påvirkes og konkurrencen fordrejes, uden at dette begrundes i den fælles interesse, og at der derfor ville blive givet uberettigede fordele i forhold til erhvervsdrivende i andre medlemsstater.

I det foreliggende tilfælde kan der ikke fastslås et sådant krav, der kan begrunde nævnte støtte. Den græske regering har ikke fremført og Kommissionen har ikke fundet nogen begrundelse, der viser, at den særlige støtte opfylder betingelserne for at komme ind under nogen af undtagelserne i artikel 92, stk. 3.

Foranstaltningen tager ikke sigte på støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse efter artikel 92, stk. 3, litra b), da den nævnte støttes mulige følger for samhandelen er i modstrid med den fælles interesse.

Den foreslåede foranstaltning tager heller ikke sigte på at afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi, jf. samme bestemmelse.

Med hensyn til undtagelserne i artikel 92, stk. 3, litra a) og c), der vedrører støtte til fremme af den økonomiske udvikling i visse områder eller erhvervsgrene, skal det bemærkes, at da den pågældende støtte har karakter af en driftsstøtte, kan den ikke bevirke en varig forbedring af vilkårene i den pågældende sektor eller i det pågældende område ([1]).

Den nævnte støtte falder derfor ikke ind under nogen af undtagelserne i artikel 92, stk. 3.

Det skal desuden erindres, at den pågældende støtte vedrører et produkt, der er omfattet af en fælles markedsordning, og at der findes grænser for en medlemsstats beføjelser til at gribe ind i en sådan markedsordnings funktion, da denne udelukkende henhører under Kommissionens kompetence.

De fælles markedsordninger må anses for fuldstændige og udtømmende ordninger, der udelukker enhver beføjelse for medlemsstaterne til at indføre foranstaltninger, der kan afvige fra dem eller ændre dem.

Den nævnte støtte må derfor anses for at være en overtrædelse af EF-reglerne. Ingen af undtagelserne i artikel 92, stk. 3, kan derfor komme i betragtning.

Den nævnte støtte er derfor uforenelig med fællesmarkedet —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den støtte, som Grækenland agter at yde linseavlerne i nomos Lefkáda, er uforenelig med fællesmarkedet. Den pågældende støtte kan derfor ikke godkendes.

Artikel 2

Grækenland skal senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning meddele Kommissionen, hvilke foranstaltninger landet har truffet for at efterkomme dem.

([1]) Dom afsagt af Retten i Første Instans den 8. 6. 1995. I sag T-459/93, Siemens AE mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, Sml. 1995, s. II-1675.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Den Hellenske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 14. juli 1998.

På Kommissionens vegne
Karel VAN MIERT
Medlem af Kommissionen